

Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol

Y Gwir Anrh. Claire Perry AS
Gweinidog dros Ynni a Thwff Glân

Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol

1 Victoria Street

Llundain

SW1H 0ET

Ff +44 (0) 20 7215 5000

E enquiries@beis.gov.uk

G www.gov.uk

Ein cyf: MCSL2019/07845

15 May 2019

Cynghorydd Annwen Hughes

Cadeirydd y Cyngor

Cyngor Gwynedd

Stryd y Castell

Caernarfon

Gwynedd

LL55 1SE

Annwyl Cyng. Hughes,

Diolch yn fawr iawn i chi am eich llythyr 16 Ebrill i Michael Gove, AS, parthed y cynnig am newid hinsawdd a fabwysiadodd Cyngor Gwynedd yn ddiweddar. Mae eich llythyr wedi'i gyflwyno i mi gan fod newid hinsawdd yn rhan o'm portffolio Gweinidogol i.

Heb os, mae newid hinsawdd yn un o'r heriau byd-eang mwyaf dwys yr ydym yn ei wynebu. Bydd y penderfyniadau a wnawn ni heddiw yn effeithio dyfodol ein planed am genedlaethau, ac mae'r Llywodraeth yn llwyr gydnabod fod angen gweithredu brys yn ein gwlad ein hunain a ledled y byd. Fodd bynnag, rhaid i ni feddwl am yr her o'n blaen gyda gobaith yn hytrach nac ofn. Dylem fod yn falch o arweinyddiaeth y DU wrth fynd i'r afael â newid hinsawdd a'r cynnydd gwirioneddol yr ydym wedi'i wneud wrth leihau ein hallyriadau gan hefyd sbarduno twf economaidd glanach. Dylid dathlu

ein cyraeddiadau – nid er mwyn awgrymu ein bod yn gysetlyd, ond i ddangos fod modd datrys her newid hinsawdd, os oes gennym bolisi gwladol uchelgeisiol a gweithgarwch rhyngwladol cydunol.

Ein Deddf Newid Hinsawdd 2008 ni oedd y gyntaf o'i bath yn y byd a gosododd amcan ymrwymol cyfreithiol i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr o 80% o leiaf erbyn 2050 o'i gymharu â lefelau 1990. Rydym eisoes wedi gwneud cynnydd da tuag at y targed hwnnw – rhwng 1990 a 2017 lleihaodd y DU ei allyriadau dros 40% a thyfodd yr economi dros ddau draean ar yr un pryd – o'r data diweddaraf sydd ar gael ledled gwledydd hyd at 2016, hwn yw'r perfformiad gorau yn y G7 fesul person.

Rydym yn cydnabod yr angen i fynd ymhellach ac mae'r Strategaeth Twf Glân yn nodi ein cynlluniau i weithredu ymhellach ar ein cynnydd wrth ddatgarboneiddio'r sector ynni, wrth i ni edrych ymhellach ar draws yr economi yn ei gyfanrwydd a'r wlad, hyd at 2032. Mae'n cynnwys prosiectau uchelgeisiol ym maes tai, busnes, teithio, yr amgylchedd naturiol ac arian gwyrdd. Ceir rhagor o fanylion ar y Strategaeth Twf Gwyrdd yn: www.gov.uk/government/publications/clean-growth/strategy <<http://www.gov.uk/government/publications/clean-growth/strategy>>.

Rydym yn gyson yn adolygu ein cynnydd, ac yn ymateb y Llywodraeth y llynedd i adroddiad cynnydd blynyddol ein hymgynghorwyr annibynnol, sef y Pwyllgor Newid Hinsawdd (CCC), amlinellasom y cynnydd a wnaed ers cyhoeddi'r Strategaeth Twf Glân. Cewch ddarllen ymateb y Llywodraeth ar-lein yn: www.gov.uk/government/publications/committee-on-climate-changes-2018-progress-report-government-response.

Rydym yn argyhoeddedig o'r angen am weithredu brys ar newid hinsawdd, sef y rheswm dros ofyn i'r CCC am gyngor fis Hydref diwethaf ar oblygiadau Cytundeb Paris i dargedau lleihau allyriadau'r DU dros y tymor hir, gan gynnwys gosod targed net o ddim. Cyhoeddodd y CCC ei gyngor i'r Llywodraeth ar 2 Mai 2019. Mae'n nodi trywydd i'r DU er mwyn iddo fod yr economi mawr cyntaf i ddeddfwriaethu i ddod â'n cyfraniad at gynhesu byd eang i ben. Rydym bellach yn ystyried yr adroddiad cynhwysfawr, arloesol hwn, ac rydym wedi ymrwymo i ymateb mewn amserlen sy'n adlewyrchu brys y mater allweddol hwn.

Rhaid rhannu'r ymdrech i gyflawni twf glân a mynd i'r afael â newid hinsawdd rhwng y Llywodraeth, cenhedloedd datganoledig, Awdurdodau Lleol, busnes, cymdeithas sifil, a phobl Prydain - yn ogystal â gweddiill y byd. Dyna pam ein bod wedi cynnal y Green GB Week cyntaf y llynedd - enghraifft anhygoel ohonom yn dod at ein gilydd i godi ymwybyddiaeth o dwf glân a'r heriau dybryd sy'n ein hwynebu wrth ymdrin â newid hinsawdd, gan ddangos y cyfleoedd y gallai gweithredu ar y materion hynny eu hildio. Bydd Green GB Week eleni yn digwydd rhwng 4 ac 8 Tachwedd, fel rhan o Flwyddyn Gweithredu Wyrdd y Llywodraeth, a buaswn wrth fy modd pe gallai Cyngor Gwynedd gymryd rhan. Bydd rhagor o wybodaeth ar gael ar ein gwefan (greengb.campaign.gov.uk/) yn fuan.

Mae'r Llywodraeth yn cynnig amrywiaeth o raglenni y gall Awdurdodau Lleol gael mynediad iddynt er mwyn cefnogi datgarboneiddio yn lleol, er enghraifft ar ein Rhwydweithiau Heat, Rhwymedigaeth y Cwmni Ynni, a gwefru Ceir Trydan. Pe dymunwch ragor o wybodaeth, buaswn yn eich annog i gysylltu â swyddogion y Tîm Ynni Lleol yn fy Adran i ar: localenergy@beis.gov.uk <<mailto:localenergy@beis.gov.uk>>.

Diolch eto am gymryd o'ch amser i ysgrifennu. Yn ogystal â'r llythyr hwn, amgaeaf grynodedb o'r 'Deg Gweithred Newid Hinsawdd i'w Dathlu' a allai fod o ddiddordeb i chi. Gobeithio y bydd yr wybodaeth hon a'r llythyr yn ddefnyddiol i chi.

Yr eiddoch yn gywir,

Y GWIR ANRH. CLAIRE PERRY AS

Gweinidog Gwladol

DEG CAM GWEITHREDU HINSAWDD I'W DATHLU

1. Cymeradwyodd y DU Ddeddf Newid Hinsawdd gyntaf y byd dros ddegawd yn ôl gyda chefnogaeth drawsbleidiol. Rhoddodd hyn fframwaith i ni sefydlu cyllidebau carbon statudol a sefydlu'r Pwyllgor Newid Hinsawdd annibynnol.
2. Ers 2000, dengys dadansoddiad annibynnol nad oes yr un wlad ddiwydiannol arall wedi gwneud mwy na'r DU i leihau dwysedd CO₂ (y mesur carbon am bob punt o'r Cynnyrch Domestig Gros). Rydym wedi gweld gostyngiadau o 3.7 y cant y flwyddyn ar gyfartaledd, o'i gymharu â chyfartaledd yr UE o 2.3 y cant a chyfartaledd o 2.2 y cant o blith y G7. Y tro diwethaf yr oedd allyriadau yn y DU mor isel â hyn oedd ym 1888 pan oedd y Frenhines Fictoria ar yr orsedd, ac mae ein cynnydd yn cyflymu: rhwng 2010 a 2018, llwyddasom i leihau allyriadau nwyon tŷ gwyrdr o tua chwarter ar gyfartaledd.
3. Rhoi'r gorau i ddefnyddio glo wrth gynhyrchu trydan drwy newid sylweddol i ffynonellau adnewyddadwy a nwy, drwy ysgogiad gweithrediadau polisi: pris gwaelodol carbon yn y DU (yn ogystal â'r ETS o Ewrop). Rydym wedi gweld defnydd glo ar y grid yn cwmpo o bron i 40 y cant yn 2012 i'r diwrnod cyntaf o gynhyrchiant "di-garbon" fis Ebrill diwethaf, ac ym mis Mai 2019 cawsom ein hwythnos gyntaf heb lo ers y Chwyldro Diwydiannol. Erbyn 2025 ni fydd y DU yn defnyddio glo i gynhyrchu ynni o gwbl.
4. Rydym wedi defnyddio'r llwyddiant yma i sefydlu Cynghrair Gyrru Heibio Glo (Powering Past Coal Alliance) byd-eang gyda Chanada – sef cynghrair o 80 o lywodraethau cenedlaethol ac is-genedlaethol, busnesau a sefydliadau sydd wedi'u hymrwymo i raddol ddiddymu cynhyrchiant glo heb osteg erbyn 2030 fan bellaf.
5. Mae cynhyrchiant trydan adnewyddadwy wedi cynyddu o bedair gwaith ers 2010 ac mae ynni glân bellach yn rhoi dros 50 y cant o'n cyfanswm i ni.
6. Mae ein cymysgedd o ffynonellau adnewyddadwy yn amrywiol ond rydym yn gyflym ddatblygu potensial anhygoel gwynt alltraeth o amgylch ein morlin, gyda'r capasiti alltraeth fwyaf yn y byd (8GW) a lansiad yr wythnos ddiwethaf o gytundeb sector newydd gwerth £250 miliwn i ddarparu o leiaf 30 y cant o'n trydan o wynt erbyn 2030).
7. Mae'r sector carbon isel a'i gadwyn gyflenwi nawr yn darparu bron i 400,000 o swyddi coler werdd yn y DU (mwy nac awyrofod) ac mae'n tyfu yn llawer cynt na'r brif economi – gydag allforion posib amcangyfrifol o fyw na £60 biliwn erbyn 2030.

8. Mae'r Llywodraeth yn buddsoddi dros £2.5 biliwn mewn technoleg garbon isel yn ystod oes y senedd hon - y buddsoddiad mwyaf erioed mewn ymchwil a datblygu cyhoeddus mewn twf glân.
9. Rydym eisiau mynd ymhellach ac yn gynt a'r DU oedd yr economi diwydiannol mawr cyntaf i ofyn am gyngor annibynnol (gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd) ar sut i gael economi Sero Net ar ôl cyhoeddi adroddiad yr IPCC y llynedd.
10. Rydym yn gyson wedi bod ar flaen y gad gyda gweithredu yn rhyngwladol, gan gynorthwyo i arwain cynhadledd Hinsawdd Paris 2015, cyflwyno £6 biliwn mewn Ariannu Hinsawdd Ryngwladol yn ystod oes y Senedd hon a gwneud cais i gynnal trafodaethau hinsawdd 2020 y Cenhedloedd Unedig yma yn y DU.